

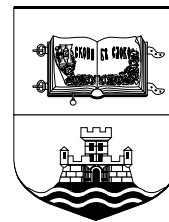
**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ -
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА**

Београд 11040, Јове Илића 165, Србија

Телефон: (+ 381 11) 309-29-99

Факс: (+ 381 11) 2491-501

Е-пошта: fpn@fpn.bg.ac.rs; Презентација: www.fpn.bg.ac.rs

Број: 08-1652/1

Датум: 13. јул 2021.

На основу члана 65, а у вези са чланом 25. Закона о високом образовању („Сл. гл. РС“ бр. 88/17.....67/21.-др.закон), Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма („Сл. гл. РС“ бр. 13/19.), члана 57. ст. 1. тачка 12. Статута УБ-ФПН и члана 3. ст. 1. Правилника о обезбеђењу и унапређењу рада УБ-ФПН, Наставно-научно веће Факултета, на 9. електонској седници, одржаној од 09.07.2021. до 12.07.2021. године, усвојило је:

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ

УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ-ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА (2017-2020)

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА У БЕОГРАДУ (2017-2020)

СТАНДАРДИ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Стандард 8: Квалитет студената

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Стандард 12: Финансирање

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 15: Квалитет докторских студија

Стандард 1 – Стратегија обезбеђења квалитета

Универзитет у Београду - Факултет политичких наука (у даљем тексту ФПН), исказао је своје опредељење за унапређење квалитета рада тиме што је 21. јуна 2021. године Савет ФПН-а усвојио *Стратегију обезбеђења квалитета*. То је стратешки развојни документ Факултета који дефинише основне приоритете високог образовања у области обезбеђења квалитета, као и начин њиховог остварења. Овај документ доступан је јавности на Интернет страници факултета: <https://www.fpn.bg.ac.rs/pravni-akti-planovi-i-izvestaji>

Акциони план за спровођење ове стратегије је донешен и доступан је јавности на Интернет страници факултета: <https://www.fpn.bg.ac.rs/pravni-akti-planovi-i-izvestaji>

Мисија Универзитета у Београду - Факултета политичких наука јесте да омогући највише академске стандарде и обезбеди стицање знања и вештина у складу са плановима и програмима студија I, II и III степена Политиколошког одељења, Одељења за новинарство и комунологију, Одељења за социјалну политику и социјални рад и Одељења за међународне студије. Да би остварио своју мисију ФПН је трајно опредељен да тежи унапређењу квалитета високог образовања и укључивања у европски простор високог образовања, као и очување вредне традиције високошколског образовања на Факултету политичких наука.

1. Стратегија обезбеђења квалитета ФПН представља политику осигурања квалитета и одражава мисију и вредности ове институције, а свакако је уско повезана са релевантним плановима и активностима Факултета политичких наука у смислу стратешког менаџмента.

Факултет за своје циљеве поставља:

- континуирани рад на остваривању и сталном унапређењу квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
- унапређење научноистраживачког рада наставника, сарадника и истраживача запослених на Факултету;
- осигурање квалитета и то превасходно увођењем механизма вредновања који ће осигурати висок ниво квалитета наставе и научноистраживачког рада, као и укупног исхода образовног процеса;
- стварање услова за интердисциплинарне и мултидисциплинарне студијске програме, примерене потребама тржишта рада;
- стварање услова за покретање програма учења на даљину;
- укључивање студената као партнера у процес високог образовања;

- промовисање мобилности студената, наставника, сарадника и запослених у настави;
- развој образовања током читавог живота и кратких програма студија;
- побољшање организације рада и процеса управљања на Факултету;
- обезбеђење наставног подмлатка;
- стално унапређење знања запослених;
- повећање обима и врста услуга;
- повећање ефикасности система високог образовања и проходности студирања;
- развој ФПН у складу са реалним потребама тржишта;
- унапређење сарадње са пословним партнерима;
- повећање доприноса академском животу Универзитета и доприноса локалној и националној заједници;
- закључивање уговора са стратешким партнерима из региона, европске и међународне заједнице, ради унапређења међународне отворености факултета.

Субјекти обезбеђења квалитета су, пре свега, *Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета*, али и сви остали факултетски органи (управа и стручне службе), запослени, наставници, као и студенти. Органи и стручна тела одговорна за обезбеђење квалитета су: декан и продекани, Савет Факултета, Наставно-научно веће Факултета, Студентски парламент, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета рада Факултета и Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету.

Претходни извештај Комисије за процену квалитета рада Факултета политичких наука усвојен је 09. јула 2021. године и препоруке из тог извештаја дале су смернице за даље унапређење квалитета рада ове установе. О томе докле се стигло у имплементацији дефинисаних препорука више ће бити речи у овом извештају.

1.1 Факултет је изразио опредељење за изградњу организационе културе квалитета тиме што је усвојио Стратегију и Правилник о квалитету, формирао Комисију која ће се старати о контроли квалитета и започео процес упознавања запослених са механизмима праћења квалитета наставе у чијем процесу запослени имају обавезу да учествују. Осим тога, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета произвела је упитнике за све горе наведене субјекте обезбеђења квалитета, чиме су прикупљене унакрсне информације о оцени квалитета рада ФПН-а.

1.2 Стратегију, како је утврђено Статутом, доноси Савет Факултета.

1.3 Стратегија обезбеђења квалитета је јавна (може се наћи на веб Интернет страни ФПН-а на линку: <https://www.fpn.bg.ac.rs/pravni-akti-planovi-i-izvestaji>) и прилагођена је датом тренутку.

1.4 Факултет се обавезује да ће након усвајања овог извештаја преиспитати и унапредити Стратегију уколико то буде било неопходно.

Предности	Слабости
Успостављени су нови механизми за процену квалитета рада ФПН-а које је Комисија произвела на основу Правилника. У процени квалитета рада факултета учествовало је 60% запослених у наставној јединици.	Веома мали одзив и заинтересованост за учешће у процени квалитета рада факултета у ненаставној јединици. У анкети учествовало 38% запослених.
Могућности	Претње
Успостављени механизми за процену квалитета рада факултета могли би у својој процени да повежу образовну, научноистраживачку и стручну делатност факултета.	-

Комисија за процену квалитета рада Факултета политичких наука нема замерку на текст Стратегије. Међутим, оно што је неопходно дефинисати и развити су механизми за процену одређених сегмената његовог рада који до сада нису развијени, скала задовољавајућих резултата и предлог мера у случају њиховог неиспуњавања.

Показатељи и прилози за стандард 1

- Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета
- Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета (налазе се у Стратегији)
- Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању

Стандард 2 – Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

2.1 Стандарди су дефинисани Правилником о обезбеђењу и унапређењу квалитета рада, али њима није дефинисан минимални ниво квалитета рада факултета.

2.2 Факултет је самостално утврдио начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета рада. На основу Стратегије за обезбеђење квалитета која је усвојена у јануару 2008. године, направљен је *Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета рада* који ближе дефинише начин и поступке за обезбеђење квалитета рада.

Дефинисани стандарди за обезбеђење квалитета рада углавном не садрже минимални ниво квалитета рада. Све области квалитета покрива Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета (у даљем тексту: Комисија).

2.3 Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета у појединачним областима су усвојени по предвиђеној процедури од стране стручног органа Факултета. Стандарде и поступке усваја Наставно-научно веће Факултета на предлог Комисије.

2.4 Усвојени стандарди за сваку област, постављени су на сајт и портал Факултета. Неопходно је да Комисија детаљније утврди како ће стандарди бити изражени у свакој од области која треба да се унапреди.

2.5 Од зимског семестра 2007/2008. године два пута годишње спроводи се евалуација педагошког рада наставника на основним, мастер и докторским студијама, а од зимског семестра 2010/2011. године евалуација педагошког рада наставника и сарадника такође на основним, мастер и докторским студијама.

Одлуком Наставно-научног већа ФПН-а (бр. 08-1520/1 од 25.08.2011), усвојени су обрасци анкетних упитника за евалуацију рада ненаставног особља, наставника и сарадника ФПН. а и обрасци анкетних упитника за студентску евалуацију наставног процеса и студијских програма ФПН-а. Тако се од краја летњег семестра спроводи процена квалитета рада ФПН-а кроз упитник за наставнике и сараднике, упитник за ненаставно особље и упитник за студенте, али и кроз упитник за дипломиране студенте свих нивоа студија (у даљем тексту „упитници за процену квалитета рада ФПН“), као и послодавце.

Комисија се Правилником обавезала да ће периодично, тј. када то буде потребно, преиспитивати Правилник, Стратегију и стандарде и поступке мерења квалитета. Извештај о самовредновању правиће се најмање једном у три године.

Предности	Слабости
Успостављени су стандарди и развијени поступци за обезбеђење квалитета. Успостављени су органи који прате резултате процене квалитета.	Извештај о самовредновању није урађен за период 2011–2016. година иако је прописано да се извештај ради на сваке три године.
Могућности	Претње
Угледајући се на друге факултете из земље, региона и шире, Комисија за евалуацију може предложити Наставно-научном већу факултета нове ефикасније и једноставније поступке за процену квалитета. Комисија за евалуацију може предложити спољњу евалуацију рада факултета и свих студијских програма.	Усред нередовног праћења квалитета рада нисмо били у могућности да одредимо ниво квалитета рада па самим тиме ни да отклонимо недостатке

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

- Као један од механизма за прикупљање информација о квалитету могу се поставити кутије за евалуацију на различитим прометним местима на факултету као механизми сталне евалуације рада факултета – кутије за евалуацију би биле значајан ресурс квалитативних информација.
- Увести као обавезну процену педагошког рада наставника на докторским студијама.
- Увести фокус групе са студентима основних академских, мастер академских и докторских студија ради боље процене квалитета студијских програма.

Показатељи и прилози за стандард 2

Прилог 2.1. Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе

Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета

Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе.

Стандард 3 – Систем обезбеђења квалитета

3.1 Факултет је изградио организациону структуру за обезбеђивање квалитета: формирана је Комисија која има свој Пословник и Правилник, чланове, начин рада и одлучивања, динамику састајања, итд. У процедуру контроле квалитета укључене су све стручне службе и управа Факултета, наставно особље и студенти.

Правилником су утврђени послови и задаци наставника, сарадника и студената, као и осталих органа у примени Стратегије. Правилником су дефинисане надлежности, састав и начин бирања Комисије. Такође, највећи број запослених (наставног и ненаставног особља) и студената, као и студентска тела, обавештени су о раду органа за обезбеђење квалитета и у обавези су да сарађују са Комисијом.

3.2 Правилником је обезбеђено учешће студената у спровођењу стратегије. Један представник Студентског парламента обавезни је члан Комисије.

3.3 Комисија је формирана 21. фебруара 2019. године. Састоји се од наставника (један продекан и по један представник сваког Одељења), једног представника ненаставног особља и једног представника Студентског парламента.

Резултати до сада спроведених анкета били су задовољавајући.

Просечна оцена на скали од 1 до 10 за квалитет предавања на **основним академским** студијама износи 6,91, а за квалитет вежби 7,08.

Просечна оцена на скали од 1 до 10 за квалитет предавања на **мастер академским** студијама износи 8,19, а за квалитет вежби 5,92.

Просечна оцена на скали од 1 до 10 за квалитет предавања на **докторским академским** студијама износи 6,74.

Предности	Мане
Формирана је Комисија за процену квалитета рада ФПН. Комисија је састављена од представника Управе, свих одељења ФПН, студената и ненаставног особља, те се може рећи да су сви органи факултета равномерно заступљени.	Комисија се састаје само у време обраде података евалуације педагошког рада наставника и углавном се бави резултатима евалуације педагошког рада наставника.

Комисија подноси извештај о свом раду Наставно-научном већу ФПН-а; на извештаје Комисије ниједном није било замерки.	Чланови Комисије су презаузети да би се у већој мери бавили различитим изазовима процене квалитета рада ФПН.
Могућности	Претње
С обзиром да су у Комисији представници свих одељења ФПН-а, као и представници ненаставног особља и студената, Комисија за евалуацију је релевантан ресурс за покретање разних иницијатива у циљу побољшања квалитета рада ФПН-а.	Слабија могућност запослења услед недовољног броја практичних вештина које се развијају на факултету.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- Процена квалитета рада факултета заснива се на упитницима које је произвела Комисија. У наредном периоду неопходно је осмислити начине на које ће добијени резултати анкета бити претворени у мере које се предузимају ради унапређења квалитета.
- Систему недостаје механизам „перманентне евалуације“ – процена се не мора вршити само у периодима предвиђеним за то, већ треба оставити могућност свим субјектима рада на факултету да своје мишљење искажу кад год желе.
- Систем процене квалитета је успостављен, али не и систем обезбеђења квалитета. Потребно је указати на значај и корист евалуације на свим нивоима – евалуација је повратна информација коју треба чути, прихватити и унапредити постојеће стање на свим нивоима у складу са добијеним информацијама.
- Чланови Комисије на састанцима одељена (и скуповима ненаставног особља) могу да подстичу запослене на ФПН да дају предлоге за унапређење система обезбеђења квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 3

Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) с конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета на високошколској институцији (извод из Статута).

Прилог 3.2. Спроведене анкете – извештаји Комисије о спроведеним анкетама за период 2017-2020. година.

Прилог 3.3 Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера

Стандард 4 – Квалитет студијског програма

Факултет политичких наука има 25 акредитованих студијских програма:

На основним студијама четири (4) програма:

Назив студијског програма	Број студената
Основне академске студије политикологије	100
Основне академске међународне студије	140
Основне академске студије новинарства	160
Основне академске студије социјалне политике и социјалног рада	100

На мастер студијама има седамнаест (17) програма:

Назив студијског програма	Број студената
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ-МАСТЕР МЕЂУНАРОДНИХ СТУДИЈА	
Модул: Међународна политика	30
Модул: Европске интеграције	20
Модул: Међународна безбедност	20
Модул: Студије САД	20
Модул: Међународно хуманитарно право и право људских права	20
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ - Регионалне студије мира	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ НОВИНАРСТВА	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ КОМУНИКОЛОГИЈЕ	25

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ КУЛТУРОЛОГИЈЕ	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ	20
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИЈАЛНОГ РАДА	20
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Демократија и демократизација	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Еколошка политика	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Политичко насиље и држава	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Јавна управа, локална самоуправа и јавне политике	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Политичка аналитика и друштвене промене	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Студије рода	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Политиколошке студије религије	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Избори и изборне кампање	25
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ – Политички систем и привредни развој	25
ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНЕ МАСТЕР СТУДИЈЕ ЈУГОИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ	25

На докторским студијама четири (4) програма:

Назив студијског програма	Број студената
ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ	20
ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ — Међународне и европске студије	20
ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ КУЛТУРОЛОГИЈЕ — Студије културе и медија	20
ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ — Социјалне политике и социјалног рада	10

Одлуке о акредитацији свих наведених студијских програма видети у Прилогу 4.1.

4.1 Факултет политичких наука редовно и систематски проверава и по потреби, изнова одређује:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима високошколске установе;
- структуру и садржај студијског програма у погледу односа опште академских, научно стручних и стручно-апликативних дисциплина;
- радно оптерећење студената мерено ЕСПБ;
- исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.

4.2 Факултет политичких наука нема утврђене механизме праћења квалитета студијских програма, али је Комисија извршила увид у исходе образовања у оквиру акредитованих студијских програма који се изводе на Факултету и закључила да они усклађени са основним циљевима и задацима Факултета.

Студенти не учествују у припреми студијског програма за акредитацију, али својим присуством на Наставно-научном већу ФПН-а учествују у одлучивању да ли ће студијски програм бити усвојен.

4.3 Факултет политичких наука је успоставио механизме за прикупљање повратних информација о квалитету студија и студијских програма од стране послодаваца, а у процесу је прикупљање података од представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација.

Још увек није успостављен ефикасан начин на који факултет остаје у вези са својим дипломцима. Такође, Факултет још увек није у могућности да утврди да ли исходи учења и стручност коју дипломирани студенти добијају на крају студија одговара потребама тржишта. Факултет има само спорадичне и делимичне информације о томе где се дипломирани студенти запошљавају када изађу на тржиште, као и то који државни, политички, социјални и привредни субјекти запошљавају профил који се образује на Факултету. Да би се обезбедило редовно и систематско проверавање исхода учења и стручности, неопходно је да Факултет обезбеди механизме за добијање повратне информације са тржишта.

У складу са горе наведеним Факултет је основао и *Центар за каријерни развој* како би радио на повезивању Факултета са јавним институцијама и привредом, како ради обезбеђивања праксе за студенте нашег Факултета, тако и ради интензивирања сарадње у разним областима, попут организације семинара, конференција, заједничких пројеката и сл.

Захваљујући упитницима за процену квалитета рада ФПН дошло се до информација о томе како сами студенти процењују своје способности и компетенције након завршетка факултета:

- У струци је запослено 36,5% дипломираних студената, 46,8% није запослено у струци, док је 16,7% и даље незапослено.
- Када је реч о могућностима запослења 27% дипломираних студената сматра да је она веома мала, 48,8% сматра да је углавном мала, 13,1% сматра да је углавном велика, док 10,3% не може да процени.
- Када је реч о спремности дипломираних студената да обављају посао у струци просечна оцена на скали од 1 до 5 је 3,03. Просечна оцена за обављање послова ван струке је 2,86.

Захваљујући упитницима за процену квалитета рада ФПН-а дошло се и до информација о томе како послодавци процењују способности и компетенције дипломираних студената:

- На питање колико су задовољни радом студената са ФПН-а 35,7% послодаваца је навело да су углавном задовољни док чак 64,3% послодаваца је навело да су веома задовољни.

- Истовремено, 57,1% послодаваца наводи да је новозапосленима који долазе са ФПН-а потребно мало обуке, док је 35,7% навело да је потребно много обуке. Укупно 7,1% послодаваца је навело да обука није потребна.
- У поређењу са дипломираним студентима са других факултета, 57,1% послодаваца је изјавило да је квалитет студија углавном исти, док је 42,9% послодаваца изјавило да је квалитет студија на ФПН-у у просеку бољи него на другим факултетима.

4.4 Факултет је обезбедио студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма. Представницима Студентског парламента омогућено је да изразе своје мишљење о квалитету студијског програма који им се нуди на курсевима (актуелности програма, значају програма за разумевање савремених феномена, практичности и употребљивости знања, савремености литературе, њиховој тежини и разумљивости, итд.). Факултет ће и убудуће омогућити студентима да изразе своје мишљење у оном делу активности где они то могу да учине.

4.5 Факултет непрекидно осавременује понуду образовних профила кроз увођење нових студијских програма на последипломским студијама по угледу на студијске програме одговарајућих страних високошколских установа и савремене захтеве струке. Најбољи пример за то су: Интердисциплинарне мастер студије југоисточне Европе и Регионални мастер програм – Студије мира, које се изводе на српском и енглеском језику.

4.6 Нема података о томе да ли и у којој мери курикулуми студијских програма подстичу студенте на стваралачки начин размишљања и истраживања. Може се закључити да наставни план подстиче студенте на стваралачки начин размишљања тамо где је то могуће, тј. тамо где су групе за вежбе мање од 25 студената, односно где наставник може да има увид у рад сваког студента. Наставни планови воде рачуна о практичној примени стечених знања у оним курсевима који су по природи практични, односно тамо где се знања и вештине могу применити у практичне сврхе.

Мишљење студената о практичној применљивости наученог може се видети из резултата анкете у Прилогу 4.8.

Ниво знања на скали од 1 до 10	Студенти који су завршили студије	Студенти основних академских студија	Студенти мастер академских студија
Ниво теоријских знања	7,62	7,50	8,19
Ниво практичних знања	4,10	5,04	5,92

4.7 Наставници и студенти су упознати са дефинисаним захтевима које мастер рад (теза) треба да испуни, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања. Све потребне информације доступне су на Интернет страни ФПН-а: https://www.fpn.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2016/07/pravilnik_o_master_akademskim_studijama_ub_fpn.pdf

Дипломе и јавне исправе издају се у складу са одредбама Правилника о садржају јавних исправа које издаје високошколска установа (Сл. гласник РС, бр. 40/09 и 69/11.) Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно су дефинисани и доступни увиду јавности (нарочито у електронској форми) и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма. Информације о студијама и наставни, програми свих одељења доступни су на Интернет страни ФПН-а: <http://www.fpn.bg.ac.rs>

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

- Факултет треба да периодично преиспитује циљеве студијског програма, структуру и садржај студијског програма у погледу односа опште академских, научно стручних и стручно-апликативних дисциплина.
- Такође, од изузетног је значаја да факултет остане у вези са својим дипломцима јер једино праћењем постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју може да се процени релевантност програма за тржиште рада. У противном, факултет не добија повратне информације од дипломираних студената о томе колики је број дипломираних студената успео да се запосли у наведеним областима.

Предлаже се:

- Тражење извештаја од Националне службе за запошљавање.
- Успостављање директних контаката са државним органима (скупштинским, локалним и дипломатским органима), привредним и новинским кућама, политичким партијама и организацијама као и са организацијама и установама социјалне заштите, здравственим установама, предшколским и школским установама у којима би дипломирани студенти могли да се запосле.
- Увођење система прибављања повратних информација о квалитету студијских програма на редовној основи.

- Као што постоји посебан упитник за процену педагошког рада наставника и сарадника, било би корисно увести и студентску евалуацију наставних предмета и студијских програма.

Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. Листа студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената школске 2017/18; 2018/19 и 2019/20.

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у школској 2017/18; 2018/19 и 2019/20 години у оквиру акредитованих студијских програма.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у школској 2017/18; 2018/19 и 2019/20.

Прилог 4.1 Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2 Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5 – Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса на Факултету политичких наука обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Факултет политичких наука има механизме за праћење квалитета наставног процеса, али механизми за санкционисање незадовољавајућег квалитета наставног процеса не постоје (јер до сада није било разлога за њихову примену).

Резултати упитника које је Комисија за евалуацију произвела у школској 2020/21. донели су следеће оцене:

Ниво квалитета оцењен је на скали од 1 до 4	Оцена студената			Оцена наставника и сарадника	Оцена ненаставног особља ¹
	Основне академске студије	Мастер академске студије	Докторске студије		
Професионалност у раду наставника	3,25	3,56	3,20	3,16	0
Професионалност у раду сарадника	3,31	3,67	0	3,36	3,33
Адекватна опремљеност учионица	3,19	3,43	3,39	3,15	0
Информисаност студената пре почетка семестра о	3,26	3,40	3,21	3,15	3,58

¹ Ненаставно особље је оцењивало сегменте наставног процеса у чију је реализацију директно укључено.

плану и програму наставе					
Редовно одржавање наставе	3,48	3,64	3,40	3,57	3,78
Благовремено обавештавање студената о распореду испита	3,08	3,43	3,45	3,70	3,67
Придржавање распореда испита	3,29	3,70	3,44	3,57	3,50
Фер и објективно оцењивање на испитима	3,12	3,60	3,33	3,57	0

Такође, у прилогу 5.1. могу се видети резултати анкета о квалитету наставног процеса и квалитету педагошког рада наставника у периоду 2017-2020. године.

5.1 Наставници и сарадници Факултета током извођења предавања и вежби углавном поступају професионално и имају коректан однос према студентима.

Професионални рад наставника и сарадника на ФПН-у чине следећи критеријуми:

- долазак на време на наставу и испите,
- коректно понашање према студентима,
- придржавање плана и програма при извођењу наставе.

5.2 План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе.

Од октобра 2008. године за студенте је уведен календар за текућу школску годину са јасно дефинисаним периодима наставе, колоквијума, испита и распуста.

Такође, студенти су пре почетка семестра упознати са Планом и програмом извођења наставе: распоредом предавања који се објављује на Интернет презентацији и огласним таблама Факултета, литературом, испитним питањима итд.

5.3 Настава на Факултету је интерактивна, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања тамо где је то могуће – у условима у којима су групе за вежбе мање од 25 студената, односно где наставник може да има увид у рад сваког студента. На нижим годинама студија то је тешко изводљиво, јер групе досежу и до 50 студената. То се понекад дешава и на каснијим годинама где је примећена пракса спајања свих група за вежбе у једну. У таквим условима није могуће пратити рад сваког студента на адекватан начин. Настава недовољно укључује примере из праксе тако да се велики број студената, услед неразумевања материје и неспособности да је повеже са циљем студија, одлучује за учење напамет, без стварног разумевања градива.

Разлог постојања овакве праксе није непрофесионалност наставног особља, већ превелики број студената које Факултет годишње уписује (500). Са тако великим бројем уписаних студената постојећи број наставног особља, поготово на нижим годинама, не може да постигне интерактиван однос на свим нивоима и у свим облицима наставе.

5.4 Сви планови и програми курсева доступни су студентима на почетку семестра. Такође, сви планови структурирани су тако да садрже основне податке о предмету, његов назив, број ЕСПБ, услове и циљеве предмета, садржај и структуру предмета, план и распоред извођења наставе, начин оцењивања на предмету, уџбенике и обавезну литературу, податке о наставницима и сарадницима на предмету, итд.

5.5 Високошколска установа прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединачним предметима и предузима корективне мере уколико дође до одступања.

5.6 Квалитет наставе се на Факултету политичких наука систематски прати и оцењује на појединачним предметима, али се предузимају и корективне мере за његово унапређење. Факултет је овластио Комисију да својим извештајима системски прати и оцењује квалитет наставе на појединачним предметима, као и да предлаже корективне мере за његово унапређење. Комисија корективне мере предлаже Наставно-научном већу. Веће усваја мере, а извршава их Декан Факултета. Он је дужан да упозори наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби, на потребу побољшања.

Што се тиче подстицања развоја компетенција наставника, не постоји план развоја наставног кадра, али наставници имају пуну подршку факултета да се усавршавају, као што су постдокторска усавршавања Марија Кири и Фулбрајт или размене наставног особља у оквиру KA103+ и KA107+ Еразмус програма. Такође, факултет подстиче и финансијски подржава учешће младих истраживача на међународним конференцијама које организују репрезентативна међународна струковна удружења.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

- Организовати евалуацију наставног процеса заједно са евалуацијом педагошког рада наставника и сарадника – у сваком семестру на свим нивоима студија.
- Размотрити увођење извештаја о одржаној настави који подразумева попуњавање и подношење стандардизованог евиденционог листа једном месечно/по семестру на свим нивоима студија.

Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

Стандард 6 – Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

На Универзитету у Београду – Факултету политичких наука научноистраживачки рад се обавља у циљу развоја науке и стваралаштва, унапређивања делатности високог образовања, односно унапређивања квалитета наставе, усавршавања научног подмлатка, увођења студената у научноистраживачки рад, као и стварања материјалних услова за рад и развој Факултета. Пројектно финансирање обухвата финансирање научноистраживачког рада истраживача и финансирање директних материјалних трошкова истраживања.

6.1 Факултет политичких наука у своме раду остварује јединство образовног, научноистраживачког, уметничког и професионалног (стручног) рада.

6.2 Факултет политичких наука перманентно осмишљава, припрема и реализује научноистраживачке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне научне пројекте. Научно-истраживачки рад у који су укључени наставници и сарадници Факултета политичких наука, остварује се кроз:

1. реализацију пројеката из програма основних истраживања Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије;
2. преузимањем уговорних обавеза и ангажманом на научно-истраживачким пројектима, експертизама и слично;
3. индивидуалним истраживањима и стваралаштвом.

У складу са Статутом Факултета и Правилником о научно-истраживачким центрима Факултета, научно-истраживачка делатност се одвија у оквиру деветнаест научно-истраживачких центара Факултета.

Научноистраживачки центри обављају делатности у оквиру матичне делатности Факултета на основним, последипломским и докторским студијама.

На Факултету делује 19 научноистраживачких центара и то:

1. Центар за студије Сједињених Америчких Држава
2. Центар за демократију
3. Центар за медије и медијска истраживања
4. Центар за европске и међународно-правне студије

5. Центар за студије рода и политике
6. Центар за студије Азије и далеког истока
7. Центар за студије мира
8. Центар за истраживања у социјалној политици и социјалном раду
9. Центар за еколошку политику и одрживи развој (ЦЕПОР)
10. Центар за јавну управу, локалну самоуправу и јавне политике
11. Центар за научна и примењена истраживања
12. Центар за интердисциплинарне студије Балкана
13. Центар за студије културе
14. Центар за студије конституционализма
15. Центар за немачке студије
16. Центар за руске студије
17. Центар за британске студије
18. Центар за латиноамеричке студије
19. Центар за међународну безбедност

6.3. Факултет политичких наука прати, али не оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника – то раде Комисије Министарства просвете и науке које врше оцену квалитета и категоризацију сваког истраживача.

6.4. Садржај и резултати научних, истраживачких, уметничких и стручних активности Факултета политичких наука усклађени су са стратешким циљем саме установе, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

6.5. Знања до којих се долази спровођењем одређених научних, истраживачких, уметничких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес.

6.6. Факултет подстиче своје запослене да се активно баве научним, истраживачким, уметничким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада.

6.7. Високошколска установа обавља издавачку делатност у складу са својим могућностима. Издавачка делатност Факултета и проширење сарадње с водећим издавачким кућама као и стварање услова за формирање библиотечко-информационог центра важан су део општих оквира који стварају услове за развој академског и истраживачког језгра куће.

Факултет самостално и у суиздаваштву, објављује књиге, углавном наставника и сарадника Факултета, као и научне часописе: Годишњак ФПН, Политичке перспективе (регионални часопис за политичка истраживања, у сарадњи са Факултетом политичких знаности из Загреба), Политички живот“, ЦМ – Комуникација и медији, Генеро, Journal of Regional Security, Студентски годишњак.

Посебан сегмент који доприноси квалитету научноистраживачког и стручног рада је област међународне сарадње Факултета политичких наука. Интензивна сарадња са домаћим и међународним организацијама и образовним институцијама један је од приоритета Факултета политичких наука. Неговање регионалне и међународне сарадње и успостављање редовних веза са иностраним институцијама, рад на заједничким истраживачким пројектима, размена наставника, сарадника и студената ФПН, учешће на научним и стручним скуповима у иностранству и други облици међууниверзитетске сарадње представљају основу за укупно унапређивање наставног и истраживачког рада на ФПН. Факултет је уложио значајне напоре како би смањио заостајање за савременим светским трендовима у политичким наукама, а резултати ових напора огледају се у постепеном приближавању наставних и истраживачких програма ФПН савременим стандардима у Европи и свету.

Разни облици међууниверзитетске и међународне сарадње представљају основу за укупно унапређивање наставног и истраживачког рада на ФПН.

Међународна сарадња Факултета одвија се у неколико праваца:

1. *Са сродним академским институцијама* - где је нагласак на успостављању и одржавању редовних веза са иностраним институцијама, размени наставника, сарадника и студената, заједничким истраживачким пројектима, организацији научних и стручних скупова, развијању заједничких постдипломских програма. Факултет је, између осталог успоставио сарадњу са престижним међународним високошколским установама као што су: Science Po (Француска), Државни универзитет Охајо и Клемсон универзитет (САД), St. Andrews University (Велика Британија), као и са високошколским установама из региона (Загреб, Сарајево, Подгорица, Љубљана).

2. *Са међународним организацијама* – овде се нарочито истиче сарадња са Мисијом ОЕБС-а у Београду, Програмом за развој Уједињених нација (УНДП), Међународним комитетом Црвеног крста, као и са Делегацијом Европске комисије у Србији и УНИЦЕФ-ом.
3. *Са амбасадама и иностраним културним центрима.* Највише се истиче сарадња са амбасадама САД, Велике Британије, Швајцарске, Русије, Немачке, Норвешке, Кине и Јужне Кореје.
4. *Учешће у међународно финансираним пројектима у области образовања и истраживања.*

Предности	Мане
Бројно учешће наставног особља на различитим научноистраживачким пројектима омогућује да се стечена знања и резултати истраживања директно или индиректно укључе у наставни процес.	На Факултету не постоји посебан механизам којим би се подстицала научна, истраживачка и професионална активност наставног особља. Механизам који мотивише запослене да буду научно активни је избор у више звање као и учешће у пројектима које финансира Министарство за просвету и науку. Непостојање анализе друштвене оправданости ових истраживања тј. колико се примењују у друштвеном и политичком животу и утичу на актуелне друштвено-политичке процесе.
Могућности	Претње
Потребно је основати фонд из кога би се финансирали истраживачки радови којима би се подстицао научноистраживачки рад и усавршавање наставног кадра (учешће на конференцијама и научним скуповима, индивидуална истраживања, објављивање књига, итд.)	-

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6

- На нивоу факултета подстицати активно укључивање научно-истраживачких резултата у наставни процес.

- Нарочито пружити подршку развију научноистраживачког подмлатка на факултету.

Показатељи и прилози за стандард 6

Табела 6.1 Назив текућих научноистраживачких пројеката чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској институцији

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској институцији, учесника у текућим међународним пројектима

Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима министарства и класификације резултата

Табела 6.4. Списак SCI-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација у високошколској установи у периоду 2017-2020. год.

Табела 6.7 Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених на пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи

Стандард 7 – Квалитет наставника и сарадника

Факултет политичких наука осигурао је да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар. Институција врши редовну процену квалитета наставника и сарадника који учествују у настави, али не и своје политике и процедуре везане за запошљавање и избор наставног кадра (као ни за процедуре избора, именовања, процене, развоја и промоције кадра, између осталог). Факултет не поседује програм развоја кадра, мада појединачни захтеви наставника за стручним усавршавањем готово увек наилазе на подршку. Не постоји ни план развоја људских ресурса за академско, техничко и наставно особље, али подршку факултета имају сви који желе да се усаврше у професионалном смислу.

7.1 – 7.2 На Факултету политичких наука процеси именовања и избора у звања транспарентно су регулисани и документовани, а постоје и дефинисани критеријуми за избор наставног кадра. Избор наставника и сарадника Факултета обавља се у складу са унапред познатим одредбама важећих правних прописа. Избор у звање наставника врши се у складу са Законом о високом образовању којим су прописани општи услови за избор, у складу са Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета, којим је уређен начин и поступак избора у звање у складу са Критеријумима о ближим условима за избор, које је усвојио Сенат Универзитета у складу са Препорукама Националног савета за високо образовање. Све етапе избора у звање и заснивања радног односа наставника и сарадника јавне су и подложне примедбама стручне јавности. Увидом у кадровску архиву Факултета утврђено је да се Факултет приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних услова и поступака путем којих се оцењује научна, истраживачка и педагошка активност наставника и сарадника.

7.3 Научна и истраживачка активност наставника на Факултету прати се док запослени не стекну звање редовног професора. За сваки прелазак у више звање неопходно је задовољити одређене стандарде, прописане на универзитетском нивоу. Активност запосленог оцењује комисија која се формира да би га промовисала у звање. Након тога, праћење научне и истраживачке активности престаје све до избора у наредни степен звања. Након избора у редовног професора Факултет нема механизма којима би пратио научну активност запосленог. Педагошка активност наставника и сарадника оцењује се анкетом студената која се обавља једном у току семестра у складу са Правилником о студентском вредновању педагошког рада наставника.

7.4 Што се тиче селекције младих кадрова, више младих наставника – истраживача је примљено по завршетку последипломских студија на квалитетним универзитетима у иностранству.

7.5 Факултет политичких наука нема програм развоја кадра, као ни план развоја људских ресурса за академско, техничко и административно особље или обезбеђене предуслове и прилике за континуирану едукацију. У вези са тим, Факултет пружа подршку, али не обезбеђује запосленима перманентно образовање и усавршавање путем студијских боравака, учешћа на научним скуповима, итд.

Што се тиче развоја компетенција кроз перманентно образовање, упитници за процену квалитета рада ФПН, на скали од 1 до 4 показали су следеће:

У којој мери је наставно особље:	Оцена наставника	Оцена сарадника
Оспособљено за педагошки рад који обавља	2,94	2,87
Усмерено на усвајање нових метода наставе	2,87	3,11
Усмерено на перманентно лично усавршавање	3,02	3,07
Предусретљиво у односу на потребе студената	3,05	3,24
Усмерено на заједничке циљеве факултета	2,52	2,93
Заинтересовано да реши проблем у настави	2,80	3,17
Заинтересовано да реши проблем ван наставе	2,66	2,98
Заинтересовано да властитим залагањем унапреди рад факултета	2,67	3,0

7.6 Када се ради о избору у звање доцента или неко више звање, Факултет узима у обзир повезаност образовног рада кандидата са радом на пројектима, као и у другим областима друштвеног и јавног живота.

7.7 Факултет вреднује педагошке способности наставног особља приликом запошљавања.

Анализа дугорочне политике селекције наставничког и истраживачког подмлатка:

Предности	Мане
Отвореност Управе и већег броја професора за запошљавање младих кадрова. Више младих наставника – истраживача је примљено по завршетку последипломских студија на квалитетним универзитетима у иностранству. Развијене су процедуре за подстицање конкуренције и јавност у поступку пријема младих наставника – истраживача.	Упркос развијеним процедурама, још увек поступак пријема младих кадрова није у потпуности отворен и непристрасан.
Могућности	Претње
Треба искористити чињеницу да је више бивших студената ФПН-а и других факултета друштвених наука на постдипломским студијама на квалитетним универзитетима у иностранству и позвати их да се након тих студија врате и предају на ФПН. Треба искористити чињеницу да се један број младих истраживача, за које није било места у наставном програму, може укључити на пројекте које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и друге институције из земље и иностранства.	Недовољно квалитетни финансијски и други услови рада на факултету подстичу младе кадрове да академску каријеру наставе у иностранству или да се одреде за неке друге послове у земљи.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- Резултати анкете за процену педагошког рада наставника морају бити јавни, а управа факултета требало би да награди наставнике који добију високе оцене и спроведе мере према наставницима који добију ниске оцене на анкети.
- Размислити о спровођењу анкете за процену педагошког рада наставника по завршетку испитног рока, јер тек са полагањем испита код одређеног наставника студент има комплетан утисак о његовом/њеном педагошком раду.
- Факултету се препоручује да одреди особу која ће се бавити развојем људских ресурса.
- Оснивање научног фонда Факултета који би финансијски подстицао одласке наставника и сарадника на међународне конференције као и објављивање радова у међународним часописима на SCI листи.

Показатељи и прилози за стандард 7

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника на високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника на високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8 – Квалитет студената

Факултет политичких наука примењује општу институционалну стратегију с обзиром на процедуре пријема и признавања образовања и поштује једнакост и равноправност студената по свим основама. Процедуре за пријем и оцењивање студената јасно су дефинисане, јавно објављене и непрестано се и доследно примењују на читавом факултету. Методе оцењивања су тако конципиране да на одговарајући начин процењују исходе учења и са пропозицијама оцењивања су сви упознати. Механизми за процену и контролу процедура оцењивања не постоје, а не постоје ни усвојене процедуре и мере у случају сувише ниске пролазности по предметима. Инфраструктура за студенте (простор за рекреацију, клуб, студентска служба, библиотека, консултације и др.) испуњава захтеве који важе за високошколске институције.

На основу одговора из упитника за процену квалитета рада ФПН-а, студенти су рекли следеће:

Средња оцена на скали од 1 до 4	Основне академске студије	Мастер академске студије	Докторске студије
Квалитет студијског програма	3,12	3,23	2,88
Савременост знања која добијате	2,88	3,23	2,88
Квалитет предавања	3,07	3,31	2,93
Квалитет вежби/литературе	3,11	3,19	2,99
Систем информисања на факултету	2,79	2,86	3,13
Квалитет техничке подршке на предавањима и вежбама	2,87	3,24	3,03
Квалитет комуникације са професорима	2,99	3,35	3,09

Квалитет комуникације са сарадницима	3,24	0	0
Квалитет комуникације са службеницима факултета	3,01	3,54	3,62
Квалитет комуникације са управом факултета	2,91	3,15	2,92
Квалитет рада студентске службе	3,01	3,62	3,70
Квалитет рада библиотеке	3,30	3,57	3,54
Квалитет рада информатичког центра	3,12	3,39	3,32
Квалитет уџбеника и наставног материјала	2,82	0	0
Степен учешћа студента у одлучивању на нивоу факултета	2,44	0	0
Стање зграде и учионица	3,01	3,32	3,18
Хигијена у згради	3,21	3,46	3,32

8.1 Високошколска установа обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама на следећи начин:

- Статут Факултета доступан је на Интернет страни Факултета;
- Конкурс за упис у прву годину студија садржи све релевантне информације и благовремено је објављен на Интернет страни Факултета.
- Факултет организује припремну наставу за средњошколце који желе да студирају на ФПН.
- На Интернет страни је постављен конкурс за упис студената другог и трећег степена.

- Факултет користи информациони систем ФИС (Факултетски информациони систем који је развио Електротехнички факултет Универзитета у Београду).

8.2 При селекцији студената за упис, високошколска установа вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и резултате постигнуте на пријемном испиту, односно испиту за проверу склоности и способности, у складу са законом.

8.3 Факултет спроводи и гарантује политику једнакости по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање), као и могућност студирања за студенте са посебним потребама. Једнакост и равноправност студената по свим основама загарантована је чланом 109. Статута Факултета. Студенти са посебним потребама до сада се нису формално жалили Факултету.

8.4 Сви студенти су на почетку семестра упознати са обавезом праћења наставе.

8.5 Студенти су унапред упознати са критеријумима, правилима и процедурама за оцењивање.

8.6 Комисија систематски анализира оцењивање и унапређење метода и критеријума оцењивања студената по предметима. Прилагођеност метода оцењивања студената предмету, праћење и оцењивање рада студента током наставе, удео оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени, као и оцењивање способности студената да примене знање прилагођено је природи предмета. Рад студената се прати континуирано на свим предметима на којима за то има услова (тј. тамо где радне групе не прелазе 25 студената). Однос предиспитних активности у коначној оцени не прелази 70%. У практичним предметима у саставни део оцене улази и способност студената да примене стечено знање.

8.7 Комисија обезбеђује усклађеност метода оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно-научног процеса са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма.

8.8 Комисија захтева од управе факултета да обезбеди коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту). Испит на Факултету политичких наука је јаван. Члан 120. Статута Факултета регулише право приговора на оцену.

8.9 Информациони систем Факултета омогућује систематично праћење и проверавање оцене студената по предметима и предузимање одговарајућих мера уколико дође до

неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду.

8.10 Факултет је у могућности да систематично прати и проверава пролазност студената по предметима, програмима и годинама, те и да предузима корективне мере у случају ниске пролазности.

8.11 Високошколска установа омогућује студентима одговарајући облик студентског организовања и учешћа у одлучивању, у складу са законом. У складу са модернизацијом и реформом наставно-научног процеса, на факултету се одвија врло интензиван и развијен студентски живот који чине самоорганизовани студенти кроз Студентски парламент ФПН-а и бројне студентске организације које делују на факултету, као и три студентска електронска медија: Студентски радио „Слушаоница 6“, Студентски лист „Политиколог“ и Студентска ТВ редакција „Јавна одбрана“. На Факултету политичких наука одвија се веома активан студентски живот који испуњавају бројне студентске организације својим догађајима. Током школске године студентске организације учествују у промоцији и процесу уписивања студената на факултет, организују бројне акције и догађаје као што су трибине, гостовања или хуманитарне акције.

Тренутно на Факултету политичких наука делују следеће организације: Европски студентски форум, Тимска иницијатива младих, Студентска унија Факултета политичких наука, Српски политички форум, Дебатни клуб, Клуб студената Факултета политичких наука, Унија студената социјалног рада.

Према резултатима из упитника, 52,6% студената сматра да факултет углавном омогућава студентско организовање, док 19,3% сматра да факултет у потпуности омогућава организовање. Са друге стране, 11,3% студената сматра да факултет не ради довољно по овом питању.

Анализа рада на планирању и развоју каријере студената

Предности	Мане
Студентске организације у оквиру ФПН имају велику аутономију што се тиче организовања догађаја у којима учествују гости који студентима могу дати користе информације/смернице о развоју каријере.	Превелики број захтева за оснивањем нових студентских организација.
Могућности	Претње

У оквиру Универзитета у Београду, а и на самом Факултету функционише Центар за каријерни развој.	Вишак школованих кадрова који не могу да нађу посао у струци, те своје каријере развијају у складу са постојећим околностима или су принуђени да се преквалификују.
--	---

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

- Информациона служба Факултета ради на унапређењу Интернет стране тако да буде доступан корисницима са посебним потребама.
- Стављање у функцију новог дограђеног простора површине од 1680 м².
- Отварање књижаре (у згради факултета где се некада и налазила).
- Наставак прилагођавања учионица студентима са инвалидитетом.

Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија у 2019/20

Табела 8.2 Стопа успешности студената

Табела 8.3 Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања.

Стандард 9 – Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

У сврху праћења квалитета уџбеника, литературе и информатичких ресурса Факултет је донео и почео да спроводи одговарајућа подзаконска акта: Правилник о наставној литератури Факултета. Издавачка делатност Факултета и проширење сарадње с водећим издавачким кућама као и стварање услова за формирање библиотечко-информационог центра важан су део општих оквира који стварају услове за развој академског и истраживачког језгра куће. Факултет је самостално и у суиздаваштву, објавио велики број књига и зборника радова, углавном наставника и сарадника Факултета, а објављена су и 22 броја часописа Факултета Годишњак ФПН, 19 бројева часописа Политички живот, 27 бројева регионалног часописа Политичке перспективе, 47 бројева часописа ЦМ – Комуникација и медији, 18 бројева часописа Journal of Regional Security, 24 броја часописа Генеро.

Правилник о наставној литератури регулише и област издаваштва и издавачке делатности ФПН (видети под 9.3).

Упитници за процену квалитета рада ФПН донели су следеће информације:

Резултати су дати на скали од 1 до 4	Средња оцена према мишљењу студената			Средња оцена према мишљењу наставника и сарадника
	Основне академске студије	Мастер академске студије	Докторске студије	
Квалитет рада библиотеке	3,30	3,57	3,54	3,19
Квалитет рада Информатичког центра	3,12	3,39	3,32	2,90
Квалитет уџбеника и наставног материјала	2,82	0	0	2,83

9.1 Факултет обезбеђује свим студентима уџбенике и другу литературу. Сва обавезна литература доступна је у Библиотеци Факултета.

9.2 Настава из сваког предмета покривена је одговарајућим уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени. Сви уџбеници налазе се на располагању студентима у Библиотеци.

9.3 Факултет је донео Правилник о наставној литератури Факултета. У складу са Правилником, Комисија за издавачку делатност Факултета систематично прати и процењује квалитет уџбеника са аспекта садржаја, структуре, стила и обима. Комисија за издавачку делатност има овлашћења да предложи Одељењу Факултета да захтева од предметног наставника да спорне уџбенике побољша, замени другима или их повуче из наставе. Факултетска Комисија за издавачку делатност која прати стање наставне литературе на студијским програмима подноси извештај Наставно-научном већу и Комисији за обезбеђење квалитета.

Факултет има и Библиотечки одбор са основном сврхом да брине о врсти и квалитету набавке литературе за потребе наставно-научног процеса. Одбор одлучује о куповини нових књига и часописа и претплати на електронске базе књига и часописа.

Комисија за издавачку делатност и Комисија за обезбеђење квалитета до сада нису имале било какве жалбе на квалитет уџбеника.

9.4 Факултет је обезбедио студентима добро опремљену Библиотеку са потребним бројем библиотечких јединица и потребном опремом за рад. Библиотека ФПН располаже са преко 67.000 библиотечких јединица, а у прилогу је дат списак уџбеника који се користе на свим студијским програмима. Факултет политичких наука издаје часописе Годишњак ФПН, Генеро, Политички живот, Политичке перспективе, ЦМ – Комуникација и медији, *Journal of Regional Security* који су такође део библиотечног фонда поред 800 наслова научних часописа на домаћем и страним језицима.

Факултет је основао институционални *Репозиторијум научних резултата* коме се може приступити преко факултетског сајта и који омогућава преглед научних публикација, као и увид у остале резултате настале у оквиру пројеката који се изводе на факултету (монографије, чланци у часописима, поглавља у тематским зборницима, примарни подаци, аудио и видео материјали итд.).

На Интернет страници Факултета политичких наука постоје линкови који воде до база података електронских часописа *Political Science Complete* (450 наслова часописа, 350 електронских књига, 50000 научних чланака са конференција), до 34 електронске књиге издавача Оксфорд и 12 часописа издавача T&F. Осим тога, преко академске мреже,

факултет има приступ KoBSON сервисима, па самим тим и десетинама хиљада часописа (више од 35000 наслова) и електронских књига (око 160000 наслова) од преко двадесет реномираних издавача. У састав фонда библиотеке улазе и књиге које су на страним језицима као део фондова центара на Факултету: Центра за америчке студије, Центра за британске студије, Центра за руске студије, Центра за екологију, Центра за европске и међународно-правне студије, Центра за студије мира и Центра за студије рода.

Библиотека има читаоницу заједно са фондом књига са 25 места, од којих је 10 места опремљено рачунарима. У састав библиотеке улази и централна читаоница са 200 места. Сви факултетски информатички ресурси имају приступ интернету.

9.5 Комисија систематично прати и оцењује рад Библиотеке. Комисија једном годишње:

- утврђује стање наставне литературе на наставним предметима студијских програма Факултета, а на основу извештаја Комисије за издавачку делатност Факултета;
- утврђује усклађеност рада Службе библиотеке и документације Факултета са стандардима које је утврдила Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије (број запослених у библиотеци, компетентност и мотивисаност запослених у библиотеци, обим библиотечког фонда, организацију и расподелу радног времена Службе библиотеке и документације Факултета) у складу са Правилником о раду Службе библиотеке и документације Универзитета у Београду – Факултета политичких наука; запослени у библиотеци обезбеђују неопходну обуку наставницима, сарадницима, ненаставном особљу и студентима за коришћење информационалних ресурса;
- утврђује да ли Факултет студентима обезбеђује неопходне информатичке ресурсе (рачунарску учионицу са најмање 20 рачунара) са приступом Интернету, обезбеђује неопходну обуку наставницима, сарадницима, ненаставном особљу и студентима за коришћење информационалних ресурса.

9.6 Библиотека Факултета обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива. У просторијама Библиотеке корисници библиотечких услуга се континуирано обучавају за претраживање електронских каталога, као и других релевантних база података у циљу проналажења информација за све видове студија и писање одговарајућих стручних радова, пројеката, теза, итд.

На сајту Факултета доступни су електронски каталози, како локалних тако и осталих библиотека које улазе у библиотечко-информациони систем Србије. Линкови електронских каталога светских библиотека такође су доступни и могуће је њихово претраживање. Библиотека је готово у целини аутоматизовала своју библиотечку делатност: активан је

члан дистрибуиране базе података COBISS.SR. - електронска локална и узајамна библиографска база (преко 100 најзначајнијих библиотека Србије), али и базе знања, базе пуних текстова, научних информација садржаних у он-лајн дигиталним репозиторијумима докторских и магистарских радова доступних преко адресе асоцијације умрежених репозиторијума дигитализованих теза и дисертација *Networked Digital Library of Theses and Dissertations*; затим, електронске научне часописе и књиге, индексне базе, отворене архиве, научне сервисе и друге за науку релевантне архиве сабране, пре свега, у јединствени конзорцијум библиотека Србије - КОБСОН. Циљ овако нове организације библиотека јесте оптимизована набавка страних научних информација, прелазак са папирних на електронска издања, унапређење приступа електронским информацијама али и промоцију домаћег научног издаваштва.

9.7 – 9.8 Број запослених у Библиотеци, као и њихова стручна спрема одговара националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга. У Служби библиотеке и документације запослени су: 1 библиотекар и 2 књижничара. Комисија континуирано прати број, компетентност и мотивисаност особља Библиотеке.

9.9 Библиотека организује курсеве обуке студената којима се они упознају са начином рада Библиотеке и Рачунарског центра. Библиотечки радници Библиотеке ФПН држе обуку студентима основних и последипломских студија путем презентације домаћих и страних база података и електронских каталога релевантних за одређене студијске програме који постоје на Факултету. За студенте последипломских студија презентације се врше по позиву професора и прилагођене су програмима студија.

9.10 Просторије Библиотеке смештене су у одговарајућем делу зграде у којем корисници имају адекватне услове за рад. Приступ фонду Библиотеке обезбеђен је најмање 12 сати дневно. Библиотека ради у две смене, дакле од 8h до 20h, суботом од 8h до 16h.

Предности	Мане
Библиотека факултета ради по највишим европским стандардима и поседује огроман библиотечки фонд. Библиотечки простор је недавно завршеним радовима на факултету проширен и изузетно модернизован.	Не прати се у довољној мери рад у Библиотеци (број запослених, компетентност и мотивисаност особља Библиотеке).
Могућности	Претње

Различити пројекти у којима учествују наставници ФПН као истраживачи пружају значајне могућности за набавку стручне литературе и информатичке опреме.	Не постоји стратегија опремања факултета информатичком и техничком опремом, нити временски план набавке те опреме.
---	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- Увести планирање набавке опреме и литературе на годишњем или полугодишњем нивоу.
- Припремити план мера за унапређење квалитета уџбеника, библиотечких и информатичких средстава.

Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса.

Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Списак и монографија чији су аутори наставници запослени у високошколској институцији

Прилог 9.3 Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени у установи са бројем наставника у установи

Стандард 10 – Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

10.1 Органи управљања Факултета политичких наука, њихове надлежности и делокруг рада утврђени су и дефинисани Законом о високом образовању и Статутом Факултета политичких наука. Статутом су утврђене надлежности Декана, Савета, Наставно-научног већа, Одељења и Катедри Факултета. Надзор над радом управе врши Савет Факултета.

10.2 Структура, организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола, утврђени су Статутом Факултета.

Организационе јединице Факултета су: наставно-научна јединица и стручна служба. Наставно-научну организациону јединицу чине наставници и сарадници факултета. Наставно-научна организациона јединица обавља наставну и научно-истраживачку делатност у остваривању основних академских, мастер академских, докторских академских, као и остваривању образовања током читавог живота. У оквиру наставно-научне организационе јединице формирају се одељења, катедре, кабинет за стране језике и научно-истраживачки центри Факултета.

На факултету делују следећа одељења: Политиколошко одељење, Одељење за међународне студије, Одељење за новинарство и комунологију и Одељење за социјалну политику и социјални рад.

У оквиру наставно-научне организационе јединице, на предлог једног или више одељења факултета, Наставно-научно веће доноси одлуку о формирању катедри факултета.

У оквиру наставно-научне организационе јединице организују се научноистраживачки центри факултета. На оснивање, организацију и рад научноистраживачких центара факултета примењује се *Правилник о научноистраживачким центрима УБ-ФПН*.

Стручна служба обавља административне, правне, кадровске, материјално-финансијске, библиотечке, техничке, помоћне и друге опште послове за потребе деловања Факултета.

Стручну службу чине следеће службе:

- Служба општих послова,
- Служба библиотеке,
- Служба за финансије и рачуноводствене послове
- Рачунарски центар
- Служба за наставу и студентска питања првог степена високог образовања,
- Служба за наставу и студентска питања другог и трећег степена високог образовања.

Стручни органи Факултета су:

- Наставно-научно веће Факултета,
- Изборно веће Факултета,
- Веће за студије 2. и 3. степена,
- Веће одељења,
- Катедра.

Главни орган управљања Факултетом је Савет Факултета који чине:

1. петнаест представника Факултета и то: тринаест (13) представника које бира Наставно-научно веће Факултета и два (2) представника које бирају остали запослени,
2. четири представника Студентског парламента Факултета,
3. осам представника оснивача.

Декан је руководиоца Факултета и орган пословођења у сарадњи са деканским колегијумом

10.3 Факултет прати и оцењује квалитет управљања институцијом кроз рад Савета ФПН-а као највишег органа факултета. Управа факултета (декан и продекани) имају обавезу да једном годишње Савету поднесе извештај о раду факултета, а Савет на својим седницама предлаже и предузима мере за унапређење управљања.

Укрштањем резултата и упитника за процену квалитета рада ФПН, дошло се до следећих оцена:

Просечна оцена на скали од 1 до 4	Оцена наставника и сарадника	Оцена ненаставног особља	Студенти		
			Основних академских студија	Мастер студија	Докторских студија
КОМУНИКАЦИЈА					
Квалитет комуникације са студентима	3,61	3,72	-	-	-

Квалитет комуникације са наставницима	3,17	3,67	2,99	3,35	3,09
Квалитет комуникације са сарадницима	3,41	3,80	3,24	-	-
Квалитет комуникације са ненаставним особљем	3,44	-	3,01	3,54	3,62
Квалитет комуникације са деканом	3,02	-	-	-	-
Квалитет комуникације са Управом	-	3,0	2,91	3,15	2,92
Квалитет комуникације са продеканима	3,04	-	-	-	-
Квалитет комуникације са Службом за опште послове	3,43	-	-	-	-
Квалитет комуникације са Службом за први степен	3,57	-	-	-	-
Квалитет комуникације са Службом за други и трећи степен	3,57	-	-	-	-
Квалитет комуникације са Службом за	3,31	-	-	-	-

финансије и рачуноводство					
ЕФИКАСНОСТ РАДА					
Управе факултета	3,0	3,21	3,01	3,25	3,20
ННВ	3,14	3,33	3,01	3,32	3,08
Савет факултета	3,11	3,50	2,95	3,33	3,10
Одељења факултета	3,11	3,43	3,10	3,44	3,15
Шефови студијских програма МАС	3,30	3,38	-	3,49	-
Шефови студијских програма ДАС	2,94	3,20	-	-	3,08
Служба за наставу првог степена	3,40	3,43	-	-	-
Служба за наставу другог и трећег степенa	3,31	3,50	-	-	-
Комисије факултета	3,15	3,14	2,99	3,36	3,12
Студентски парламент	2,96	3,25	2,74	2,88	3,03
ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКА					
У складу са правилима и процедурама	3,02	3,27	-	-	-
У интересу факултета и свих запослених	2,92	3,29	-	-	-

У интересу студената	3,06	3,50	-	-	-
Јавно/транспарентно	2,81	3,06	-	-	-
Поштено/непристрасно	2,91	3,13	-	-	-
Без притисака	2,67	3,33	-	-	-
Недискриминативно	2,83	3,0	-	-	-

10.4 Праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља врши Шеф службе општих послова Факултета који води рачуна о услугама које стручне службе пружају наставном особљу, студентима и странкама Факултета. Осим шефа службе општих послова, у процену квалитета рада ненаставног особља укључени су и студенти, наставници и сарадници, али и само ненаставно особље (упитници за процену квалитета рада ФПН).

10.5 Услови за напредовање ненаставног особља дефинисани су Правилником о организацији и систематизацији послова на УБ-ФПН.

10.6 По препоруци из претходног извештаја о квалитету рада ФПН, наставном особљу је пружена могућност да процени свој и рад својих колега, али је њихов рад оцењен и од стране наставног особља и студената.

Просечна оцена на скали од 1 до 4	Оцена ненаставног особља
Оспособљено за посао који обавља	3,18
Усмерено на усвајање нових метода рада	2,82
Усмерено на перманентно лично усавршавање	2,71
Предусретљиво у односу на потребе студената	3,56
Усмерено на заједничке циљеве факултета	3,18
Заинтересовано да реши проблем директно везан за њихов посао	3,35

Заинтересовано да реши проблем који није директно везан за њихов посао	2,71
Заинтересовано да властитим залагањем унапреди рад факултета	2,88
Склоно кршењу радне дисциплине	1,80

Прикупљањем мишљења самог ненаставног особља о сопственим капацитетима и преференцама створен је основ за доношење предлога мера за унапређење квалитета рада ненаставног особља.

10.7 Број и квалитет ненаставног особља усклађен је са стандардима за акредитацију. У Стручној служби има 47 запослених.

10.8 Факултет обезбеђује, али не захтева перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља. То питање није регулисано документима Факултета и остављено је запосленима да по њиховом нахођењу одлуче да ли ће се усавршавати или не чак иако им је усавршавање неопходно.

Анализа праћења и оцењивања квалитета рада стручних служби и ненаставног особља, мере за унапређење:

Предности	Мане
Постоји јасно дефинисана систематизација свих радних места.	Недовољан број запослених узело је учешће у евалуацији квалитета рада факултета. Не постоје критеријуми за процену квалитета рада стручних служби. Управа факултета недовољно инсистира на усавршавању стручних служби.
Могућности	Претње
У целини гледано, стручне службе успешно одговарају на све захтеве и изазове.	Ако стручне службе не осавременују своја знања и вештине, у будућности више неће моћи да одговоре на постављене захтеве.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- Направити план развоја запослених кадрова.
- Увести као обавезу свих запослених у ненаставном особљу стално професионално усавршавање у складу са захтевима радног места у систематизацији.
- Унапредити „вертикалну“ комуникацију у службама, а нарочито „хоризонталну“ комуникацију међу службама у циљу боље размене информација и мишљења.
- Такође, више укључити шефове служби у процес доношења одлука на факултету које се тичу управљања.

Показатељи и прилози за стандард 10

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкета студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Стандард 11 – Квалитет простора и опреме

Факултет политичких наука поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима. Величина, доступност и квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

11.1 Факултет располаже простором од 8.710,16 м² (за извођење наставе и за наставно и друго особље у установи). За извођење наставе на располагању је површина од 3.929.81м², од чега су на располагању 20 слушаоница, 17 учионица, један амфитеатар, библиотека, читаоница, рачунарска учионица.

Све просторије су климатизоване и опремљене рачунарима (укупно 192 стона рачунара и 112 лаптопа, 63 штампача и 18 мултифункционалних уређаја за штампање и скенирање), видео пројекторима, електронским таблама и Интернетом. Поред ЕДУРОАМ сервиса, на Факултету постоји и РЦУБ мрежа за приступ интернету, а интегрисан је и нови Сименсов телекомуникациони систем на мрежну инфраструктуру.

Студентима су на располагању и реконструисане библиотека и читаоница (од 797 км² са 250 места), кабинети за стране језике, рачунарска учионица (21 рачунар), простор за одмор и дружење, те просторије за рад студентских организација. Библиотека располаже богатим фондусом литературе потребне за извођење свих предмета на студијском програму, као и електронским приступом библиотечким базама података: *Political Science Complete* (450 наслова часописа, 350 електронских књига, 50000 научних чланака са конференција), до 34 електронске књиге издавача Оксфорд и 12 часописа издавача Т&Ф. Преко академске мреже, факултет има приступи KoBSON сервисима, па самим тим и десетинама хиљада часописа и електронских књига.

Актуелном реконструкцијом, Факултет настоји да додатно увећа функционални капацитет и ниво модернизације који студентима омогућава квалитетну наставу по Болоњском процесу.

С обзиром на број студената (3500), Факултет располаже са довољним простором за извођење наставе и вежби, будући да ради у две смене.

Резултати упитника за процену квалитета рада ФПН указали су на следеће:

Просечна оцена на скали од 1 до 4	Оцена студената који студирају			Оцена наставника и сарадника	Оцена ненаставног особља
	Основне академске студије	Мастер академске студије	Докторске студије		
Стање зграде и канцеларија	3,10	3,32	3,18	2,92	2,63
Хигијена у згради	3,21	3,46	3,32	3,0	2,65

11.2 Факултет поседује адекватну техничку опрему – рачунаре, пројекторе, камере, итд. – која омогућује адекватно извођење наставе. Сва опрема је исправна и стално се проверава.

11.3 Факултет континуирано прати и усклађује капацитет и опрему са бројем студената. У 2022. години планира се проширење капацитета Факултета за још око 1680 м² простора који се дограђује и где ћемо добити: седам слушаоница и ТВ студио – капацитета 495 места, три канцеларије или слушаонице - капацитета 60 места, три административне канцеларије.

11.4 Факултет обезбеђује запосленима неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику. (За детаље види Стандард 9.)

11.5 Факултет поседује рачунарску учионицу где студенти могу да користе рачунаре и Интернет.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- Део новосаграђеног простора на објекту Б - Нови објекат (трећи спрат и увучена етажа) који ће бити завршени следеће године, опремити адекватном опремом (клубе, столице, рачунари, пројектори, табле) у циљу проширења постојећих капацитета.
- Наставак увођења ЛЕД расвете у све просторије факултета.
- Повећање капацитета приступних тачака за интернет (ЕДУРОМ).
- Наставак радова на адаптацији и реновирању старог дела зграде.
- Наставак планске набавке савремене ИТ опреме за потребе наставно-научног процеса.

Показатељи и прилози за стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3 Наставно-научне и стручне базе

Стандард 12 – Финансирање

12.1 и 12.3 Факултет води рачуна о дугорочној финансијској стабилности и одрживости. Декан и управа факултета у сарадњи са надлежним службама факултета планирају приходе и расходе у складу са могућностима, водећи рачуна о томе да факултет несметано обавља основну делатност. Сви финансијски послови факултета одобравају се на седници Савета факултета.

12.2 Главни извори финансирања факултета долазе од стране оснивача – Републике Србије. Осим буџетских средстава, факултет се у финансирању ослања на сопствене изворе: школарине на студијама првог, другог и трећег степена, средства прибављена за реализацију научноистраживачких пројеката (Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије), учешће у међународним пројектима, средства прибављена организацијом скупова и средства од студентских уплата (приликом уписа, овере семестра, пријављивања испита и сл.).

Средства из државног буџета су у укупном буџету ФПН-а у 2020. години учествовала у износу од 56,83% од укупних средстава. Остали део средстава је прибављен из других извора. Факултет има позитиван и успешан биланс у 2020. години, јер је остварио суфицит у износу од 13.078.631,00 динара. Укупни приходи су износили 488.091.832 динара, а расходи 474.941.201,00 динара.

12.4 О свим финансијским плановима и извештајима факултет обавештава Наставно-научно веће и Савет који их усвајају. Финансијски извештаји које управа подноси на увид Наставно-научном већу немају сертификат овлашћеног ревизора.

Институција има вишегодишњи план финансирања сопствених активности. У оквиру тог плана, буџетирани и стварни трошкови сваког студијског програма и целе институције се периодично структурирају и документују. Институција анализира евентуална одступања и документује да доноси одговарајуће мере за побољшање овог стандарда.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

- Финансирању факултета значајно могу допринети неакадемски програми доживотног учења – ако се ти програми акредитују, могу постати обавезни део стручног усавршавања запослених у јавној управи и локалним самоуправама, центрима за социјални рад, медијима, а самим тим и значајан извор финансирања.

- Размислити и о производима које факултет може да продаје – нпр. збирка тестова са пријемног испита из претходних година, рекламни материјал са знаком факултета, итд.

Показатељи и прилози за стандард 12

Прилог 12.1. Финансијски план

Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну школску годину

Стандард 13 – Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Факултет политичких наука обезбедио је значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета ове високошколске установе, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о њеном квалитету.

13.1 Представник Студентског парламента члан је Комисије за обезбеђење квалитета рада Факултета политичких наука од оснивања Комисије као обавезног тела факултета.

13.2 Факултет политичких наука обезбеђује улогу студената у процесу обезбеђења квалитета кроз рад Студентског парламента, студентских организација и студентских представника у телима факултета. Комуникација управе са студентским организацијама је на добром нивоу. Постоји аутономија деловања организација и помоћ од стране управе факултета приликом реализације једног броја акција и пројеката (уступање просторија за семинаре и трибине, штампање и копирање промотивног материјала, давање Интернет домена свим организацијама за презентацију на сајту факултета, додељене су канцеларије организацијама са пратећом опремом итд.).

Факултет преко студентских представника предочава Студентском парламенту стратегију развоја и друге факултетске акте.

13.3 Сви студенти (осим студената докторских студија) учествују у контроли квалитета наставе путем анкете. Од школске 2007/2008. године два пута годишње се спроведене анкете о педагошком и професионалном раду професора, у складу са обрасцем прописаним од стране Универзитета у Београду.

Такође, у школској 2010/2011. години Веће је усвојило свеобухватнији студентски упитник који студентима даје могућност да оцене све сегменте рада ФПН-а и дају своје предлоге за унапређење квалитета његовог рада (резултате анкете видети у Прилогу 13.2).

13.4 Студенти су преко својих представника активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализацију развоја и евалуацију студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.

Предности	Мане
Ставови студената се узимају у обзир приликом осмишљавања нових студијских програма као и измена већ постојећих. Студенти имају право да учествују у доношењу одлука који се тичу студијских програма.	Још увек нису јасно дефинисани поступци и корективне мере у случају неиспуњавања стандарда у областима које се проверавају у процесу самовредновања, а које су процењиве од стране студената.
Могућности	Претње
Укључити студенте у евалуацију студијских програма у оним аспектима у којима они објективно могу да га процене – нпр. квалитет наставне литературе: њену разумљивост, актуелност, повезаност са реалним животом итд.	-

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

- Подстицати студенте да иницирају који сегменти рада факултета треба да буду оцењени.
- Указати студентима на значај евалуације за побољшање квалитета рада ФПН-а како би се повећао одзив попуњавању евалуационих упитника.
- Објавити резултате свих до сада спроведених анкета.

Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14 – Систематско праћење и периодична провера квалитета

14.1 Факултет политичких наука обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета кроз рад Комисије која је оформљена у фебруару 2019. године. Комисија је донела Правилник и обавезала се да ће детаљније дефинисати области обезбеђења квалитета и начине контроле квалитета у свим областима.

14.2 Факултет преко Комисије обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података. Приликом израде овог извештаја све стручне службе, управа, запослени и студенти, уско су сарађивали са Комисијом у достављању неопходних података за израду Извештаја.

14.3 Факултет је успоставио контакте са послодавцима, представницима Националне службе за запошљавање и другим одговарајућим организацијама да би могао да процени да ли је квалитет студија у складу са тржишним потребама. Међутим, обим ових контакта још увек није на задовољавајућем нивоу.

14.4 Факултет константно врши осавремењивање садржаја наставних програма и њихове упоредивости са програмима одговарајућих страних високошколских установа (видети под 4.5).

14.5 Факултет обавља периодична самовредновања и проверу квалитета у складу са законом. Прво самовредновање извршено је Првим извештајем о контроли квалитета који је Веће Факултета усвојило је 2008. године. Други извештај о самовредновању усвојен је 2013. године.

14.6 Сви наставници и сарадници, запослени у стручним службама, студентске организације и студенти, као и Комисије за акредитацију и проверу квалитета, упознати су са налазима и закључцима који се налазе у извештајима за контролу квалитета.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

- Систему за процену квалитета рада ФПН-а недостаје механизам „перманентне евалуације“ – процена се не мора вршити само у периодима предвиђеним за то, већ треба оставити могућност свим субјектима рада на факултету да своје мишљење искажу кад год желе.
- Систем процене квалитета је успостављен, али не и систем обезбеђења квалитета. Потребно је указати на значај и корист евалуације на свим нивоима – евалуација је

повратна информација коју треба чути, прихватити и унапредити постојеће стање на свим нивоима у складу са добијеним информацијама.

- Факултет треба да периодично преиспитује циљеве студијског програма, структуру и садржај студијског програма у погледу односа опште-академских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина.
- Од изузетног је значаја да факултет остане у вези са својим дипломцима јер једино праћењем постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју може да се процени релевантност програма за тржиште рада. У противном, факултет не добија повратне информације од дипломираних студената о томе колики је број дипломираних студената успео да се запосли у наведеним областима.
- Као што постоји посебан упитник за процену педагошког рада наставника и сарадника, било би корисно увести и студентску евалуацију студијских програма.
- У вези са евалуацијом наставног процеса, размотрити увођење извештаја о одржаној настави који подразумева попуњавање и подношење стандардизованог евиденционог листа једном месечно/по семестру на свим нивоима студија.
- Резултати анкете за процену педагошког рада наставника морају бити јавни; такође, размислити о спровођењу анкете за процену педагошког рада наставника по завршетку испитног рока, јер тек са полагањем испита код одређеног наставника студент има комплетан утисак о његовом/њеном педагошком раду.
- Одредити особу која ће се бавити праћењем развоја људских ресурса на ФПН и направити план развоја запослених кадрова.
- Објавити резултате свих до сада спроведених анкета.

Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну провера квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске институције.

Стандард 15 – Квалитет докторских студија

15.1 Факултет у претходном периоду није вршио самовредновање појединачних студијских програма на докторским академским студијама, али су у Акционом плану осмишљене и планиране процедуре које би требало спровести у будућности.

За потребе овог извештаја урађена је SWOT анализа у циљу стицања увида у целокупне докторске академске студије на Факултету:

Предности	Мане
- Факултету проверава своју спремност за извођење докторских студија на основу показатеља као што су: (1) број докторских дисертација, (2) број наставника који има право да предаје као и да буде ментор за докторске дисертације, (3) број наставника укључених у домаће, а нарочито међународне научноистражи-вачке пројекте. - Факултет велику пажњу посвећује менторском раду што се види и из курикулума студија где већина предмета подразумева менторски рад. - Захваљујући дугогодишњој пракси Факултета, наставници и сарадници имају константну подршку да се усавршавају како у земљи тако и у иностранству. Факултет финансијски и институционално подстиче своје наставнике и сараднике да конкуришу за програме пост-докторског усавршавања и за краткорочне и дугорочне програме стручне размене чиме наставно особље добија увид у најсавременије праксе када су у питању докторске академске студије. - Као део Универзитета у Београду, Факултет политичких наука све одбрањене докторске дисертације депонује у јединствени репозиторијум који је доступан свима.	- С обзиром да до сада није рађено самовредновање студијских програма докторских академских студија може се закључити да Факултет не прати постизање научних способности и академских вештина својих студената. - Факултет има велике уписне квоте када су у питању докторске академске студије. - На Факултету постоји Центар за каријерни развој који до сада није укључивао студенте докторских студија у своје активности.

Могућности	Претње
- Факултет прати тенденције и трендове који се дешавају у научним областима које се изучавају на самом Факултету; у складу с тим у новој акредитацији предлажу се нови студијски програми који су прилагођени измењеном академском и друштвеном контексту.	- Докторат из политичких наука није довољно препознат у сврху запошљавања које није академске природе.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 15

- Побољшати правила и процедуре према којима се студенти школују на докторским академским студијама,
- Боље припремити студенте докторских академских студија за тржиште рада
- Интезивније институционално повезивање за високошколским установама сличног образовног профила из региона
- Укључити студенте докторских академских студија у активности Центра за каријерни развој

Показатељи и прилози за стандард 15

Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија,

Табела 15.2. Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи (Савет докторских студија, докторска школа...)

Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе

Прилог 15.1 Правилник докторских студија

Прилог 15.2 Извод из Статута који регулише докторске студије

Прилог 15.3 Правилник о раду докторске школе

Прилог 15.4 Правилник о избору ментора

Прилог 15.5 Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта